

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende subsidiëring van intergemeentelijke projecten ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid
 - Voor principiële goedkeuring met oog op advies van de Vlaamse Woonraad en advies van de Raad van State

1. INHOUDELIJK

1.1. Situering. Evolutie naar de huidige situatie

Experimentele projecten lokaal woonbeleid (2004-2008)

Sinds eind 2003 nam het Vlaamse Gewest diverse initiatieven ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid door experimentele projecten, zoals het subsidiëren van experimentele projecten via facultatieve subsidies. Deze facultatieve subsidies werden door de Vlaamse regering toegekend aan intergemeentelijke projecten die voldeden aan een aantal voorwaarden en richtlijnen (cfr. subsidiekader van 14 maart 2003). Een subsidie werd toegekend aan zes experimentele projecten lokaal woonbeleid waaraan in totaal 45 gemeenten deelnamen en waarbij de projectuitvoerders in hun werking vooral focusten op het aanbieden van dienstverlening aan de burgers en beleidsondersteuning aan de deelnemende lokale besturen. De projecten werden mogelijk dankzij een cofinanciering tussen het gemeentelijke, provinciale en Vlaamse bestuursniveau. De Vlaamse subsidies werden per project toegekend voor een duur van drie werksjaren.

Experimentele projecten	Projectuitvoerder	periode 1	periode 2
Lokaal woonbeleid Cluster Izegem	Huisvestingsdienst Regio Izegem	2004-2006	2007-2009
Wooncentrum Meetjesland	vzw Steunpunt Opbouwwerk Meetjesland	2004-2006	2007-2009
Wooninformatiecentrum	vzw STEBO	2004-2006	2007-2009
Infocentrum Wonen Haspengouw	vzw STEBO	2005-2008	-----
Wonen in het Pajottenland	vzw RISO Vlaams-Brabant	2005-2008	-----
Wooninfopunt PORT-regio	Provincie Vlaams-Brabant	2005-2008	-----

Tabel 1: overzicht gesubsidieerde experimentele projecten lokaal woonbeleid

Intergemeentelijke samenwerkingsprojecten lokaal woonbeleid (2008-2016)

De eerste drie experimentele projecten werd in de loop van 2006 geëvalueerd om na te gaan op welke manier Vlaanderen de gemeenten verder kon ondersteunen. Op 15 december 2006 besliste de Vlaamse regering om de Vlaamse minister voor wonen te belasten met het uitwerken van een

structureel kader voor de ondersteuning van het lokaal woonbeleid (VR 2006 1512 DOC.1528). Dat kader bestond uit twee luiken, nl.:

- de begeleiding en ondersteuning van de lokale besturen door het Agentschap Wonen-Vlaanderen in de uitvoering van de hen toegewezen taken als vermeld in artikel 28, §3, van de Vlaamse Wooncode,
- de toekenning van een semi-reglementaire subsidie aan projecten ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid aan de hand van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2007 houdende de subsidiëring van projecten ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2007 stelt dat elk project, om in aanmerking te komen voor een subsidie, vijf verplichte activiteiten moet uitvoeren:

- de ontwikkeling van een gemeentelijke beleidsvisie op het vlak van wonen;
- het faciliteren of uitbreiden van het woonoverleg met alle lokale woonactoren;
- het aanbieden van gestructureerde basisinformatie over wonen;
- de verbetering van de kwaliteit van het volledige woningpatrimonium;
- het nemen van initiatieven in het kader van een grond- en pandenbeleid;

Bijkomend dient minstens één facultatieve activiteit in het activiteitenpakket opgenomen te worden.

Er kan een Vlaamse subsidie toegekend worden van 60% van de subsidiabele personeelsinzet voor een subsidiëriingsperiode van drie jaar, die maximaal tweemaal voor eenzelfde duur hernieuwd kan worden. Voor de derde subsidiëriingsperiode bedraagt het subsidiepercentage nog 30%.

De subsidiëring van projecten ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid kent sinds de start in 2008 een grote respons bij de gemeenten. Op 1 januari 2016 telde Vlaanderen 41 gesubsidieerde projecten waaraan 185 Vlaamse gemeenten deelnamen. De totale gesubsidieerde personeelsinzet bedroeg 176,95 VTE.

Subsidiëriingsperiode	Aantal projecten	Aantal gemeenten	Aantal gesubsidieerde VTE
1	6	15	18,65
2	16	61	68,65
3	19	109	89,65
Totaal	41	185	176,95

Tabel 2: overzicht projecten per subsidiëriingsperiode, aantal gemeenten en gesubsidieerde VTE (situatie op 1/1/2016)

Voor de eerste IGS-projecten, die in 2008 van start gingen, zal de huidige Vlaamse subsidiëring vanaf 2017 aflopen.

1.2. Beleidscontext

In het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 is afgesproken dat de Vlaamse Regering ook in de toekomst de intergemeentelijke samenwerkingsprojecten blijft ondersteunen.

In de beleidsnota 2014-2019 Wonen wordt het volgende gesteld over de subsidiëring van intergemeentelijke projecten ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid:

“Voor een aantal gemeenten is het omwille van hun beperkte schaalgrootte of bestuurskracht moeilijk om alle in de regelgeving voorziene gemeentelijke taken individueel naar behoren uit te voeren. Vaak ontbreekt het hen aan de nodige personeelsinzet, know-how en financiële middelen. Daarom wordt in de Vlaamse regelgeving ook gestreefd naar de mogelijkheid om de aangeboden beleidsinstrumenten op een intergemeentelijke manier te kunnen toepassen. Bovendien stimuleert de Vlaamse overheid de gemeenten om intergemeentelijk samen te werken ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid via het subsidiekader van 21 september 2007. Dat subsidiekader kent sinds de start een grote respons bij de gemeenten. Op 1 januari 2014 telde Vlaanderen 42 gesubsidieerde IGS-projecten waaraan 207 van de 308 Vlaamse gemeenten participeren. Het stimuleren van die

projecten heeft bij de gemeenten een grote dynamiek gecreëerd en heeft voor wat betreft lokaal woonbeleid de afgelopen jaren bij een aantal gemeenten tot goede resultaten geleid.

Gezien het tijdelijk karakter van de subsidiëring zal de Vlaamse subsidiëring voor de IGS-projecten, die in 2008 van start gingen, vanaf 2017 aflopen. Daarom zal ik, rekening houdend met de beschikbare mogelijkheden, nagaan hoe de ondersteuning van het lokaal woonbeleid door Vlaanderen gecontinueerd en geoptimaliseerd kan worden vanaf 2017.” (p. 39)

De beleidsbrief 2015-2016 Wonen stelt het volgende:

“De Vlaamse Wooncode duidt de gemeente aan als regisseur van het lokale woonbeleid (art. 28). De afgelopen jaren zijn zowel de verwachtingen als de uitdagingen ten aanzien van de lokale besturen steeds toegenomen, o.a. ten gevolge van regelgeving waardoor aan de gemeenten meer bevoegdheden werden toegekend voor taken die het best op het lokaal bestuursniveau uitgevoerd worden. Omwille van de beperkte schaal van heel wat Vlaamse gemeenten en de onvoldoende capaciteit (onder de vorm van personeelsinzet, knowhow en financiële middelen) die daarmee gepaard gaat, slagen die lokale overheden er echter niet altijd in om de doelstellingen te realiseren en taken uit te voeren.

Door intergemeentelijke samenwerking kunnen mensen en middelen efficiënter ingezet worden en gemeentelijke doelstellingen gerealiseerd worden. Vandaar dat intergemeentelijke samenwerking door de Vlaamse Regering wordt gestimuleerd. Dat gebeurde door in de Vlaamse regelgeving waar mogelijk te streven naar intergemeentelijke toepassingsmogelijkheden van beleidsinstrumenten en via de subsidiëring van intergemeentelijke samenwerkingsprojecten (IGS) lokaal woonbeleid. Sinds de start van het subsidiekader van 21 september 2007 was er een grote respons bij de gemeenten. Elk IGS-project kent volgens dat subsidiekader maximaal drie subsidiëringsperiodes van 3 werkingsjaren. Op 1 juli 2015 telde Vlaanderen 41 gesubsidieerde IGS-projecten waaraan 189 van de 308 Vlaamse gemeenten participeren. Gezien het tijdelijk karakter van de subsidiëring zal voor een drietal IGS-projecten, die in 2008 van start gingen, de Vlaamse subsidiëring in de loop van 2017 aflopen.

Aangezien het stimuleren van die projecten bij de gemeenten een grote dynamiek heeft gecreëerd en de afgelopen jaren bij heel wat gemeenten voor wat betreft lokaal woonbeleid tot goede resultaten geleid heeft, wil de Vlaamse Regering ook in de toekomst de intergemeentelijke samenwerkingsprojecten blijven ondersteunen. Daarom heb ik mij in de beleidsnota wonen geëngageerd om, rekening houdend met de beschikbare mogelijkheden, na te gaan hoe de ondersteuning van het lokaal woonbeleid door Vlaanderen gecontinueerd en geoptimaliseerd kan worden vanaf 2017.

Het Steunpunt Wonen evalueert, in het kader van een onderzoeksopdracht lokaal woonbeleid, het huidige subsidiekader als instrument om het lokale woonbeleid te stimuleren. Het eindrapport wordt verwacht in het najaar 2015. Rekening houdend met de conclusies en beleidsaanbevelingen van dat onderzoek zal een werkgroep van Wonen-Vlaanderen een nieuw voorstel ter ondersteuning van IGS-projecten lokaal woonbeleid voorbereiden, dat past binnen de beleidslijnen van deze Vlaamse Regering om meer bevoegdheden, maar ook een grotere vrijheid toe te kennen aan de lokale besturen. Ik streef er naar om uiterlijk medio 2016 het ontwerp van besluit voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse Regering voor te leggen zodat de Vlaamse ondersteuning van intergemeentelijke samenwerkingsprojecten gecontinueerd kan worden.” (p. 36-37)

1.3. Onderzoeksopdracht van het Steunpunt Wonen

Eind 2015 werd het onderzoeksrapport van het Steunpunt Wonen "Het lokaal woonbeleid op (de kaart!)" opgeleverd. Paragraaf 4.3 van het rapport (p. 178 e.v.) bevat beleidsaanbevelingen, waarin het volgende gesteld wordt met betrekking tot de subsidie ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid:

"Hoewel op het terrein heel wat meer dynamiek wordt vastgesteld dan in 2006, is toch nog progressie mogelijk. Zo blijkt uit bovenstaande cijfers dat nog een groot aantal gemeenten niet toekomt aan de verplicht uit te voeren taken. Een sanctionering is niet voorzien. Het beleid heeft eerder beoogd stimulerend dan sanctionerend op te treden.

De subsidie lokaal woonbeleid is een van deze stimulerende instrumenten. De gunstige beoordeling van de effectiviteit van de subsidie lokaal woonbeleid biedt een argument om dit subsidie-instrument ook in de toekomst verder te blijven inzetten. Zolang een grote groep van gemeenten onvoldoende schaalomvang heeft om de taken uit te voeren die door de Vlaamse overheid zijn opgelegd, biedt het organiseren van 'shared services' een goede oplossing. [...]

Dat nog een op drie gemeenten niet deelneemt aan een IGS-project, mag terecht een zorg zijn. Vanuit het argument dat burgers in alle gemeenten recht moeten hebben op dezelfde dienstverlening, zou best worden nagegaan hoe ook deze gemeenten gestimuleerd en ondersteund kunnen worden in de uitbouw van hun lokaal woonbeleid. Sommigen onder hen (vooral de grotere, in het bijzonder de centrumsteden) kunnen het vermoedelijk op eigen kracht. De kleinere kunnen verder aangemoedigd worden om toch samenwerking te zoeken. Hierin zouden de provincies een rol kunnen opnemen. Het agentschap Wonen-Vlaanderen zou haar ondersteuningsaanbod naar de gemeenten verder kunnen differentiëren, waarbij de 'witte gemeenten' meer aandacht en ondersteuning zouden krijgen dan de gemeenten die deelnemen aan een IGS en ook kansen krijgen om te leren van de aanpak die wordt ontwikkeld binnen de IGS-projecten. Tot slot is het ook mogelijk om de toelatingsvoorwaarden voor projecten met een werkingsgebied van één gemeente te versoepelen of gelijk te stellen aan deze voor intergemeentelijke projecten. Met uitzondering voor de grote gemeenten lijkt dit geen goede optie omdat dan het schaalvoordeel van samenwerking niet wordt benut.

Wat betreft het takenpakket is er redelijk grote consensus dat dit best zo behouden blijft. De redenering is dat de subsidie de gemeenten vergoedt om een aantal uitvoerende taken van het woonbeleid op te nemen. In de lijn van deze logica ligt het voor de hand dat enkel projecten die deze taken opnemen de subsidie ontvangen. Wordt er beleidsmatig voor geopteerd de middelen voor deze subsidie te beperken (of te spreiden over meer projecten of meer gemeenten), dan kan worden overwogen om het uitbouwen van de klantgerichte dienstverlening aan de burger uit het verplichte takenpakket te lichten. In vergelijking met de andere taken zal dit vermoedelijk minder effect hebben op de praktijk dan snoeien in de andere taken. De kans is groot dat de gemeenten deze taak toch zullen blijven opnemen, met eigen middelen, al zal het mogelijk wel een negatieve invloed hebben op de breedte van het takenpakket en op de tijd die er voor beschikbaar is. [...]

Verder formuleren we nog enkele organisatorische aanbevelingen om de (huidige) subsidie lokaal woonbeleid bij te sturen. Een eerste suggestie is om de procedure voor goedkeuring en verlenging van de projecten te vereenvoudigen. Het voorstel is om het aanvraagdossier en de verlengingsdossiers minder gedetailleerd te maken, o.a. door de projecten niet te vragen om voor elk van de verplichte en facultatieve activiteiten een planning voor te leggen voor de volgende drie jaar w.b. geplande acties, resultaten, meetindicatoren en personeelsinzet (in VTE's). In plaats

¹ Winters S., Van den Broeck K. & Vanormelingen J. (2015), Het lokaal woonbeleid op (de) kaart! De praktijk van het lokaal woonbeleid beschreven, de subsidie voor intergemeentelijke samenwerking geëvalueerd, Steunpunt Wonen, Leuven, 198 p. Beschikbaar op de website van het Steunpunt Wonen: http://steunpuntwonen.be/Documenten/Onderzoek_Ad-hoc-opdrachten/Ad_hoc_11_Lokaal_woonbeleid.pdf.

daarvan zou een meer globaal aanvraagdossier komen, waarbij tijdens de bespreking van het dossier door de vertegenwoordigers van Wonen-Vlaanderen met de projectverantwoordelijken (op het ambtelijke en op het politieke niveau) en eventuele externen (bv. provinciale ambtenaren, SHM, SVK, ...) wordt geoordeeld wat het potentieel is van het project, waarbij zeker ook het politieke draagvlak wordt beoordeeld. Daarnaast zou er een jaarlijkse evaluatie zijn volgens een gelijkaardige formule die mogelijkheden biedt tot bijsturing en eventueel stopzetting van de subsidie indien er onvoldoende resultaten worden voorgelegd. Dergelijke benadering zou de projecten ook toelaten in de loop van de uitvoeringsperiode meer flexibel in te spelen op nieuwe noden en opportuniteiten.

Wat de subsidiëringsperiode betreft zou het zinvol zijn deze af te stemmen op de periode van de gemeenteraadsverkiezingen. Dit betekent een erkenning voor zes jaar, met een jaarlijks evaluatiemoment. Op dit ogenblik is een volledige integratie van de projectaanvraag en financiering in de BBC juridisch nog niet mogelijk, maar op termijn wordt hier best naar toegewerkt.

Tot slot lijkt wat betreft de ondersteuning van de projecten en van de gemeenten vanuit Wonen-Vlaanderen meer mogelijk dan wat vandaag gebeurt. In het bijzonder lijken er meer mogelijkheden op vlak van het gestandaardiseerd aanbieden van gemeentelijke gegevens, bijvoorbeeld onder de vorm van gemeenterapportjes waarin de gemeenten de voornaamste gegevens voor het voorbereiden en bijsturen van hun woonbeleid vinden en die toelaten hun gemeente te vergelijken met andere Vlaamse gemeenten. Verder is er vanuit de projecten ook vraag naar meer opleiding en een betere verspreiding van goede praktijken, waarbij de formule van de opleiding 'huisvestingsconsulent', die tot een aantal jaren geleden georganiseerd werd door de Vlaamse overheid samen met de provincies, als een goed model wordt aangehaald. Tot slot zouden sommige projecten het verwelkomen als modeldocumenten en -reglementen verspreid zouden worden. De IGS-portaalsite die Wonen-Vlaanderen op vraag van de projecten heeft ontwikkeld en aangeboden om kennis, ervaringen en goede praktijkvoorbeelden uit te wisselen, biedt daarvoor mogelijkheden, maar wordt weinig gebruikt, o.a. omdat de verplichte eID identificatie een te grote drempel is voor de gebruikers."

1.4. Krachtlijnen van het nieuwe voorstel

Er wordt voorgesteld een tijdelijke subsidieregeling uit te werken die van kracht zal zijn tot en met 31 december 2019, de einddatum van de huidige gemeentelijke beleids- en beheerscyclus (BBC). Voor de periode na 2019 zal de subsidiëring van intergemeentelijke projecten ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid afgestemd worden op de nieuwe gemeentelijke legislatuur. Ook zal worden onderzocht of de subsidieaanvraag en de rapportering over de uitvoering van projecten in de gemeentelijke BBC geïntegreerd kunnen worden. Het subsidiekader voor de periode 2020-2025 zal opgenomen worden in een BVR Lokaal Woonbeleid, dat in de loop van 2018 in werking treedt. Dat besluit zal ook de linken tussen het Vlaamse en het lokale woonbeleid benoemen en waar mogelijk in verband brengen met Vlaamse beleidsprioriteiten voor wonen die op dat moment bepaald kunnen worden.

Projecten met een werkingsgebied van ten minste twee gemeenten

Het besluit van 21 september 2007 voorziet in de mogelijkheid van een subsidie voor projecten met een werkingsgebied van één gemeente. Dergelijke subsidie is tot op heden niet toegekend. Er wordt voor geopteerd om de nieuwe regeling van het ontwerpbesluit enkel open te stellen voor projecten met een werkingsgebied van ten minste twee gemeenten.

Doelstellingen

Het ontwerpbesluit stelt vier doelstellingen op het vlak van lokaal woonbeleid voorop, waaromtrent intergemeentelijk kan worden samengewerkt:

- 1) zorgen voor een divers en betaalbaar woonaanbod;
- 2) werken aan de kwaliteit van het woningpatrimonium en de woonomgeving;

- 3) informeren, adviseren en begeleiden van inwoners met woonvragen;
- 4) ondersteunen van de lokale private huurmarkt.

In tegenstelling tot wat het geval is in het besluit van 21 september 2007, wordt de opmaak van een woonbeleidsvisie niet opgenomen als een afzonderlijke doelstelling. De subsidieaanvrager wordt gevraagd om in zijn aanvraagdossier de keuze voor de aanvullende activiteiten te verantwoorden. Die verantwoording vertrekt vanuit een omgevingsanalyse voor wonen en een woonbeleidsvisie voor elk van de deelnemende gemeenten.

Ook het organiseren van woonoverleg met de lokale woonactoren wordt niet meer als aparte doelstelling opgenomen. Het overleg is een noodzakelijke voorwaarde om op elk van de doelstellingen een minimumniveau te behalen en het volledig lokaal woonbeleid afgestemd te houden. Om die reden wordt als overkoepelende voorwaarde ingeschreven dat in elke deelnemende gemeente ten minste tweemaal per werkingsjaar een woonoverleg georganiseerd moet worden.

Het ondersteunen van de lokale private huurmarkt wordt als een afzonderlijke doelstelling ingeschreven. Dit is een nieuwe bevoegdheid voor het Vlaamse Gewest sinds de Zesde Staatshervorming en de gemeenten worden er op deze manier toe aangespoord om hun lokale private huurmarkt te verkennen.

Verplichte en aanvullende activiteiten

Het ontwerpbesluit bevat voor elk van de vier hoger beschreven doelstellingen een aantal verplichte activiteiten die elk project zonder onderscheid moet uitvoeren. De verplichte activiteiten moeten in elke deelnemende gemeente van het werkingsgebied uitgevoerd worden. Als de deelnemende gemeenten zich in de subsidieaanvraag daartoe engageren, komt het project in aanmerking voor de basissubsidie.

Daarnaast kan het project ervoor opteren een aantal aanvullende activiteiten uit te voeren. Die activiteiten kaderen in de regel eveneens in de vier hoger beschreven doelstellingen. Wel is voorzien in de mogelijkheid om één of twee vernieuwende of experimentele activiteiten in het activiteitenpakket op te nemen. Voor die activiteiten volstaat het dat ze passen binnen de doelstellingen van het Vlaamse woonbeleid. Op die manier is er binnen de projecten ruimte voor creatieve inbreng, nieuwe instrumenten, of kan bv. worden ingespeeld op nieuwe regelgeving.

De aanvullende activiteiten hoeven niet in elke deelnemende gemeente van het werkingsgebied uitgevoerd te worden. Als het activiteitenpakket van het project een aantal aanvullende activiteiten bevat, komt het in aanmerking voor de aanvullende subsidie. Deze aanvullende subsidie is maximaal gelijk aan de basissubsidie.

Berekening van de subsidie

Het besluit van 21 september 2007 voorziet in een berekening van de subsidie op basis van de personeelskosten die voor elk project worden begroot. De hoogte van de subsidie is afhankelijk van het personeel (opleidingsniveau, anciënniteit,...) dat het project uitvoert. In het ontwerpbesluit wordt ervoor geopteerd de reële personeelsinzet niet meer als basis voor de subsidie te hanteren. Er zal gewerkt worden met een puntensysteem voor zowel de basissubsidie als de aanvullende subsidie. Eén subsidiepunt stemt overeen met 10.000 euro per werkingsjaar, wat dan weer overeenkomt met 36% van de personeelskost voor een halve VTE op basis van een gemiddelde bruto personeelskost van 55.000 euro op jaarbasis.

De basissubsidie wordt berekend op basis van de kenmerken van het werkingsgebied van het project, inclusief stimulans voor gemeenten zonder IGS-verleden om deel te nemen. De aanvullende subsidie wordt berekend op basis van het aantal aanvullende activiteiten en hun respectievelijke weging.

Procedure voor aanvraag, verkrijging en uitbetaling van de subsidie

De subsidieaanvraag wordt vereenvoudigd en minder gedetailleerd. Aangezien de verplichte activiteiten voor elk project dezelfde zullen zijn, volstaat daarvoor een engagementsverklaring van de deelnemende gemeenten. Er zal niet meer gevraagd worden naar een begroting van het project. Wel wordt gevraagd de keuze voor de aanvullende activiteiten te verantwoorden vanuit de omgevingsanalyse voor wonen en de woonbeleidsvisies van de deelnemende gemeenten. Bovendien wordt ingeschreven dat de initiatiefnemer voorafgaandelijk aan de indiening van de subsidieaanvraag een verkennend overleg organiseert met het Agentschap Wonen-Vlaanderen.

Het agentschap neemt binnen een periode van een maand een beslissing over de ontvankelijkheid van de subsidieaanvraag. Vanaf dat moment beschikt de minister over drie maanden om te beslissen of hij/zij al dan niet een subsidie voor het project toekent.

Voor elk werkingsjaar dat niet het laatste werkingsjaar van de subsidiëringsperiode van een project is, betaalt het agentschap het subsidiebedrag in één schijf uit. Voor het eerste werkingsjaar gebeurt die uitbetaling in de eerste maand van dat werkingsjaar. Voor het tweede werkingsjaar vindt de uitbetaling plaats na de beoordeling van de verslagen van de stuurgroepvergaderingen over het eerste werkingsjaar.

Voor het laatste werkingsjaar van de subsidiëringsperiode van een project betaalt het agentschap het subsidiebedrag in twee schijven uit: een voorschot van 70% en een saldo van 30%. Het voorschot wordt uitbetaald na de beoordeling van de verslagen van de stuurgroepvergaderingen over het voorgaande werkingsjaar. Het saldo wordt uitbetaald na de beoordeling van de verslagen van de stuurgroepvergaderingen over het laatste werkingsjaar.

Op basis van de beoordeling van de verslagen van de stuurgroepvergaderingen over een bepaald werkingsjaar kan het agentschap beslissen om het subsidiebedrag voor dat werkingsjaar te verminderen of volledig terug te vorderen. In voorkomend geval kan het onterecht uitbetaalde bedrag in mindering gebracht worden van het subsidiebedrag voor het volgende werkingsjaar.

Projectduur

Alle projecten hebben dezelfde einddatum, namelijk 31 december 2019. De begindatum is afhankelijk van de indiensttreding van de projectcoördinator. De projecten die momenteel gesubsidieerd worden op basis van het besluit van 21 september 2007 en hun coördinator willen behouden, kunnen ervoor opteren onmiddellijk een doorstart te maken, waardoor de einddatum van de lopende subsidiëringsperiode overeenstemt met de begindatum van de subsidiëringsperiode volgens de nieuwe regeling van het ontwerpbesluit.

Uitvoering en opvolging van de projecten

De projecten worden begeleid en ondersteund door een stuurgroep waarin minstens elke deelnemende gemeente is vertegenwoordigd. Aan de stuurgroepvergaderingen neemt vanuit elke deelnemende gemeente minstens één lid van de gemeenteraad of het college van burgemeester en schepenen deel. De stuurgroep komt minstens twee keer per volledig werkingsjaar samen. Van elke stuurgroep-vergadering wordt een verslag gemaakt; de verslagen vormen de rapportering over de lopende subsidiëringsperiode. Op basis van die verslagen kan het agentschap beslissen om een project bij te sturen of de subsidiëring stop te zetten.

Overgang tussen het besluit van 21 september 2007 en het ontwerpbesluit

Vijf projecten kunnen volgens het besluit van 21 september 2007 uiterlijk op 30 juni 2016 een nieuwe subsidieaanvraag (tweede of derde periode) indienen. Zij kunnen evenwel er ook voor opteren om een subsidieaanvraag volgens de nieuwe regeling van het ontwerpbesluit in te dienen.

Het gaat om de volgende projecten:

Project	Startdatum volgende periode	Einddatum volgende periode	Huidig aantal gesubsidieerde periodes volgens BVR 21/09/2007
Wonen langs Dijle en Nete	1/1/2017	31/12/2019	2
Wonen aan de Demer	1/1/2017	31/12/2019	2
Woonfocus	1/1/2017	31/12/2019	2
Aangenaam Wonen in Nieuwerkerken en Sint-Truiden	1/1/2017	31/12/2019	1
Goed Wonen in Nevele en Wachtebeke	1/1/2017	31/12/2019	1

Tabel 3: Projecten die nog kunnen vernieuwd worden op basis van het besluit van 21 september 2007.

Om hen de kans te geven een weloverwogen keuze te maken tussen een verlengingsaanvraag volgens de regeling van het besluit van 21 september 2007 en een aanvraag volgens de nieuwe regeling van het ontwerpbesluit, wordt ervoor geopteerd de projecten in kwestie voor beide regelingen de tijd te geven tot 30/9/2016 om een subsidieaanvraag in te dienen.

Projecten die gesubsidieerd worden op basis van het besluit van 21 september 2007 (eerste, tweede of derde periode) kunnen ervoor opteren om aan het einde van de lopende subsidiëringsperiode over te schakelen naar de nieuwe subsidieregeling van het ontwerpbesluit. Zij dienen daartoe uiterlijk zes maanden voor het einde van de periode een subsidieaanvraag in te dienen. Die termijn geldt niet:

- voor het project waarvan de subsidiëringsperiode eindigt op 31 december 2016; het krijgt de tijd tot 30 september 2016 om een aanvraag in te dienen, voor zover het op 1 januari 2017 een doorstart wil maken;
- voor de projecten waarvan de subsidiëringsperiode eindigt op 31 maart 2017; ze krijgen de tijd tot 31 december 2016 om een aanvraag in te dienen, voor zover ze op 1 april 2017 een doorstart willen maken;
- voor de projecten waarvan de subsidiëringsperiode eindigt op 30 april 2017; ze krijgen de tijd tot 31 december 2016 om een aanvraag in te dienen, voor zover ze op 1 mei 2017 een doorstart willen maken.

Het gaat om de volgende projecten:

Project	Startdatum volgende periode	Einddatum volgende periode	Huidige aantal gesubsidieerde periodes volgens BVR 21/09/2007
Regionaal woonbeleid Noord-West Brabant	1/1/2017	31/12/2019	3
Wonen tussen Dijle en Velp	1/4/2017	31/12/2019	3
Intergemeentelijke woonwijzer	1/4/2017	31/12/2019	2
Wonen in Rivierenland	1/5/2017	31/12/2019	2
Wonen in de Zuidrand	1/5/2017	31/12/2019	2

Tabel 4: Projecten die tot drie of vier maanden voor de geplande startdatum van de nieuwe periode een subsidieaanvraag kunnen indienen

1.5. Artikelsgewijze bespreking

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. In dit artikel worden voor een beter begrip van het besluit een aantal begrippen gedefinieerd.

Artikel 2. Dit artikel machtigt de Vlaamse minister van Wonen om subsidies toe te kennen voor projecten ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid met een werkingsgebied van ten minste twee gemeenten. In vergelijking met het besluit van 21 september 2007 is de machtiging om subsidies toe te kennen aan projecten met een werkingsgebied van één gemeente weggevallen.

Artikel 3. Gemeenten die deelnemen aan een project dat gesubsidieerd wordt op basis van het besluit van 21 september 2007, kunnen ervoor opteren om aan het einde van de lopende subsidiëringsperiode uit te treden en in een nieuw of ander project te stappen waarvoor een subsidieaanvraag op basis van dit besluit wordt ingediend. Zij kunnen er echter ook voor opteren om tussentijds uit te stappen als een aantal voorwaarden zijn vervuld.

Hoofdstuk 2. Subsidievoorwaarden en berekeningswijze van de subsidie

Artikel 4. In dit artikel wordt gesteld dat de subsidieaanvraag wordt ingediend door de initiatiefnemer van het project, een intergemeentelijk samenwerkingsverband in de zin van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking. Projectuitvoerder kan de initiatiefnemer zijn, of een partner waarop de initiatiefnemer een beroep doet.

Artikel 5. Dit artikel geeft aan welke doelstellingen elk project moet trachten te realiseren wil het in aanmerking komen voor een subsidie ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid. Het gaat om de volgende vier doelstellingen (zie ook hoger, algemene toelichting):

1° zorgen voor een divers en betaalbaar woonaanbod;

2° werken aan de kwaliteit van het woningpatrimonium en de woonomgeving;

3° informeren, adviseren en begeleiden van inwoners met woonvragen;

4° ondersteunen van de lokale private huurmarkt.

Bij de uitvoering van het project dient, voor elk van deze doelstellingen, bijzondere aandacht besteed te worden aan de meest woonbehoeftige gezinnen en alleenstaanden.

Het activiteitenpakket van het project bevat minstens de verplichte activiteiten. Daarnaast kan het project ook een aantal aanvullende activiteiten bevatten. De verplichte activiteiten moeten in elke deelnemende gemeente uitgevoerd worden; de aanvullende activiteiten kunnen desgevallend in één of enkele deelnemende gemeenten uitgevoerd worden.

Activiteiten moeten in de regel kaderen binnen de realisatie van de vier hoger vermelde doelstellingen. Een afwijkingsmogelijkheid wordt ingeschreven voor aanvullende activiteiten die een vernieuwend of experimenteel karakter hebben; voor die activiteiten volstaat een verband met de doelstellingen van het Vlaamse woonbeleid.

Artikel 6. In dit artikel worden de verplichte activiteiten opgenomen die kaderen binnen de doelstelling 'zorgen voor een divers en betaalbaar woonaanbod'.

1° In elke deelnemende gemeente wordt een gecoördineerd beleid rond sociaal wonen gevoerd. Dit impliceert een beleidsvisie op het vlak van sociaal wonen: hoe wil de gemeente tijdig haar bindend sociaal objectief behalen? Welke instrumenten zullen daarvoor ingezet worden? Welke rol heeft het sociaal verhuurkantoor bij het behalen van dat objectief? Wat als het bindend sociaal objectief is bereikt? Zal men dan overwegen om een sociaal woonbeleidsconvenant te sluiten om het sociaal huuraanbod op peil te houden? Is er behoefte aan sociale koopwoningen en sociale kavels in gemeente? Enzovoort.

2° In elke deelnemende gemeente moeten de volgende instrumenten ingezet worden ten behoeve van het sociaal woonbeleid:

- Elke deelnemende gemeente dient haar taken in het kader van het Procedurebesluit Wonen van 25 oktober 2013 correct uit te voeren. Concreet gaat het om de bespreking van sociale woonprojecten op het lokaal woonoverleg en over de beoordeling van de inpasbaarheid van dergelijke projecten in het lokaal beleid.

- Elke deelnemende gemeente dient haar taken in het kader van het Monitoringbesluit van 10 november 2011 correct uit te voeren. Concreet gaat het om de jaarlijkse gegevensverstrekking over het sociaal woningpatrimonium van de lokale besturen, om de opmaak van een plan van aanpak als de gemeente in het kader van een voortgangstoets voorlopig wordt onderverdeeld in categorie 2, en om het sluiten van een overeenkomst met een sociale woonactor als de

gemeente in het kader van een voortgangstoets definitief wordt onderverdeeld in categorie 2b.

- Elke deelnemende gemeente wordt gevraagd de onbebouwde percelen van Vlaamse besturen en sociale woonorganisaties op haar grondgebied te inventariseren, en aan te geven hoe die gronden geactiveerd kunnen worden om het bindend sociaal objectief te behalen. Hier zit een duidelijke link met het gemeentelijk actieprogramma dat elke gemeente krachtens artikel 4.1.7 van het decreet Grond- en Pandenbeleid moet opmaken en uitvoeren.

- Ook de relatie tussen een deelnemende gemeente en het lokaal actieve sociaal verhuurkantoor wordt in het basispakket opgenomen. Een gemeente moet minstens participeren in de algemene vergadering van het erkende sociaal verhuurkantoor; financiële participatie is niet vereist. Als er nog geen erkend sociaal verhuurkantoor actief is in de gemeente, dient de gemeente een actieve rol (inspanningsverbintenis) te spelen bij de opstart van of aansluiting bij een erkend sociaal verhuurkantoor op haar grondgebied.

3° In elke deelnemende gemeente wordt een doordacht aanbodbeleid gevoerd dat gericht is op de behoeften van de verschillende doelgroepen en afgestemd is op de demografische behoeften. Dit impliceert een beleidsvisie op het vlak van een woningaanbod voor specifieke doelgroepen. Zijn de verschillende doelgroepen in kaart gebracht? Voor welke specifieke doelgroepen is er een 'schaarste' op het vlak van woningaanbod? Welke maatregelen zal de gemeente nemen om de huisvestingsmogelijkheden van die doelgroepen uit te breiden en de toegankelijkheid te verbeteren?

Artikel 7. Dit artikel bevat de verplichte activiteiten die kaderen binnen de doelstelling 'werken aan de kwaliteit van het woningpatrimonium en de woonomgeving'.

1° In elke deelnemende gemeente wordt een gecoördineerd beleid gevoerd rond bewaking van de kwaliteit van het woningpatrimonium en de woonomgeving. Dit impliceert een beleidsvisie op het vlak van woningkwaliteitsbewaking: heeft de gemeente de ambitie om op termijn ontvoogd te worden? Zal de gemeente ook actief ongeschikte en onbewoonbare woningen opsporen? Welke instrumenten zal zij inzetten, en hoe verhouden deze zich tot elkaar? Op welke manier wil de gemeente de kwaliteit van de woonomgeving bewaken?

2° In elke deelnemende gemeente moeten de volgende instrumenten ingezet worden ten behoeve van de woningkwaliteitsbewaking:

- verzoeken behandelen voor de afgifte van een conformiteitsattest;
- verzoeken behandelen om een woning ongeschikt, onbewoonbaar of overbewoond te verklaren;
- bijdragen tot de herhuisvesting van de bewoners van woningen die ongeschikt, onbewoonbaar of overbewoond zijn verklaard;
- verzoeken behandelen voor de opheffing van een besluit waarbij een woning ongeschikt, onbewoonbaar of overbewoond is verklaard;
- het gebruik van artikel 135 van de Nieuwe Gemeentewet afstemmen op het gebruik van de administratieve procedure ongeschiktheid en onbewoonbaarheid conform de Vlaamse Wooncode.

3° Het beleid inzake leegstand wordt, in uitvoering van de conclusies van de werkgroep "wonen" van de paritaire commissie 'decentralisatie', volledig toevertrouwd aan de gemeenten. Daar is afgesproken dat de Vlaamse overheid zich zal beperken tot het bepalen van het strategisch kader op hoofdlijnen. Elke deelnemende gemeente wordt in het kader van een project ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid gevraagd de leegstaande woningen en gebouwen op haar grondgebied te inventariseren, maar is volledig autonoom om invulling te geven aan het activeringsbeleid ter zake.

Artikel 8. In dit artikel worden de verplichte activiteiten opgenomen die kaderen binnen de doelstelling 'informereren, adviseren en begeleiden van inwoners met woonvragen'.

1° In elke deelnemende gemeente wordt een laagdrempelig woonloket aangeboden waar inwoners terecht kunnen met hun woonvragen.

2° Aan de inwoners van de deelnemende gemeenten wordt gestructureerde basisinformatie

aangeboden over een aantal thema's:

- Vlaamse premies, met bijzondere aandacht voor de huursubsidie, de huurpremie, de verbeterings- en aanpassingspremie en het huurgarantiefonds.
- De renovatiepremie, de energiepremie en de energieleningen.
- Sociaal huren, sociaal kopen en sociaal lenen.
- Woningkwaliteitsbewaking.
- Federale, Vlaamse (andere dan de premies), provinciale en gemeentelijke beleidsmaatregelen op het vlak van wonen en het respectieve dienstverleningsaanbod.

3° De inwoners van de deelnemende gemeenten worden actief ondersteund bij:

- De aanvraag van een huursubsidie; er wordt ook gevraagd om inwoners erop te wijzen dat als zij een federale installatiepremie ontvangen hebben, zij ook in aanmerking komen voor de Vlaamse huursubsidie.
- Woningkwaliteitsbewaking.
- De zoektocht naar een sociale huurwoning.

Artikel 9. Dit artikel bevat de verplichte activiteiten die kaderen binnen de doelstelling 'ondersteunen van de lokale private huurmarkt'.

1° In elke deelnemende gemeente wordt de lokale private huurmarkt in kaart gebracht. Het agentschap Wonen-Vlaanderen zal ter ondersteuning een checklist ter beschikking stellen op basis waarvan de private huurmarkt van een gemeente in kaart gebracht kan worden.

2° (Kandidaat-)Huurders, (kandidaat-)verhuurders en intermediairen op de private huurmarkt van elke deelnemende gemeente moeten degelijk geïnformeerd en, in voorkomend geval, correct doorverwezen worden.

3° In elke deelnemende gemeente wordt het lokaal actieve sociaal verhuurkantoor gepromoot bij eigenaars-verhuurders op de private huurmarkt.

Artikel 10. Het organiseren van woonoverleg met de lokale woonactoren wordt niet meer als aparte doelstelling opgenomen. Het overleg is een noodzakelijke voorwaarde om op elk van de doelstellingen een minimumniveau te behalen en het volledig lokaal woonbeleid afgestemd te houden. Om die reden wordt als overkoepelende voorwaarde ingeschreven dat in elke deelnemende gemeente ten minste tweemaal per werkingsjaar een woonoverleg georganiseerd moet worden.

Artikel 11. De voorwaarde dat een project gecoördineerd moet worden door een coördinator, die is opgenomen in het besluit van 21 september 2007, blijft behouden. De vereisten m.b.t opleiding en ervaring worden geschrapt en vervangen door de vereiste dat de coördinator ten minste halftijds werkzaam is voor het project en voor zijn andere taken niet in dienst is van een van de deelnemende gemeenten.

Artikel 12. Dit artikel regelt de wijze van berekening van de subsidie voor projecten ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid. Het subsidiebedrag is gelijk aan de subsidie voor de verplichte activiteiten, in voorkomend geval (als daarvoor wordt geopteerd) verhoogd met de subsidie voor de aanvullende activiteiten. Basis voor de berekening van de subsidie zijn niet meer de personeelskosten, zoals het geval is in het besluit van 21 september 2007. Er wordt gewerkt met subsidiepunten, die overeenstemmen met 10.000 euro per werkingsjaar. Het bedrag van 10.000 euro wordt jaarlijks aangepast met de aanpassingsfactor voor investeringssubsidies die de Vlaamse Regering hanteert bij de opmaak van de begroting van het Vlaamse Gewest.

De verplichte activiteiten zijn voor elk project dezelfde. De basissubsidie hangt dan ook niet af van de aard van de activiteiten, maar van de karakteristieken van het werkingsgebied van het project. Er wordt vertrokken van een basis die varieert naargelang het aantal deelnemende gemeenten:

- projecten met een werkingsgebied van 2 gemeenten: 4 subsidiepunten;
- projecten met een werkingsgebied van 3 tot en met 5 gemeenten: 5 subsidiepunten;
- projecten met een werkingsgebied van 6 of meer gemeenten: 6 subsidiepunten.

Die basis kan in voorkomend geval verhoogd worden met een aantal toeslagen:

- een toeslag op basis van het aantal private huishoudens binnen het werkingsgebied;
- een toeslag op basis van het aantal gemeenten binnen het werkingsgebied die niet hebben deelgenomen aan een project waaraan een subsidie is verleend volgens het besluit van 21 september 2007;
- een toeslag op basis van het aantal gemeenten met minder dan 5.000 private huishoudens binnen het werkingsgebied.

Anderzijds wordt de basissubsidie afgetopt op 12 subsidiepunten. Op die manier worden monster-samenwerkingen ontmoedigd.

De subsidie voor de aanvullende activiteiten wordt bepaald op basis van een weging van de aanvullende activiteiten in het project: er worden namelijk subsidiepunten toegekend aan elke aanvullende activiteit of groep van aanvullende activiteiten. De minister zal na mededeling aan de Vlaamse regering een niet-limitatieve lijst van aanvullende activiteiten met bijbehorende subsidiepunten vaststellen.

Artikel 13. Alle projecten die gesubsidieerd worden op basis van dit besluit, hebben dezelfde einddatum, namelijk 31 december 2019. De begindatum is afhankelijk van de indiensttreding van de projectcoördinator. De subsidiëringsperiode van het project gaat in op de geplande startdatum van het project, zoals vermeld in de subsidieaanvraag. Als er op de geplande startdatum nog geen projectcoördinator in dienst is getreden, zal alleen een subsidie uitbetaald worden voor de periode die start vanaf de indiensttreding van de coördinator.

Hoofdstuk 3. Procedure voor de aanvraag, toekenning en uitbetaling van een subsidie

Artikel 14. Dit artikel bepaalt dat de initiatiefnemer voorafgaandelijk aan de indiening van een subsidieaanvraag een verkennend overleg met het agentschap Wonen-Vlaanderen dient te organiseren. Op dat overleg worden minstens de aanvullende activiteiten besproken die in het project opgenomen zullen worden. Van het overleg wordt een verslag opgemaakt, dat in aanmerking genomen zal worden bij de beoordeling van de subsidieaanvraag.

Artikel 15. De initiatiefnemer dient uiterlijk zes maanden voor de geplande startdatum van de subsidiëringsperiode een subsidieaanvraag in bij het agentschap. Die termijn moet ervoor zorgen dat er vóór de startdatum duidelijkheid komt over het al dan niet toekennen van een subsidie.

Artikel 16. Dit artikel somt op welke gegevens en documenten de subsidieaanvraag moet bevatten. De subsidieaanvraag wordt vereenvoudigd en minder gedetailleerd. Aangezien de verplichte activiteiten voor elk project dezelfde zullen zijn, volstaat daarvoor een engagementsverklaring van de deelnemende gemeenten. Er zal niet meer gevraagd worden naar een begroting van het project. Wel wordt gevraagd de keuze voor de aanvullende activiteiten te verantwoorden vanuit de omgevingsanalyse voor wonen en de woonbeleidsvisies van de deelnemende gemeenten.

De minister kan een model van subsidieaanvraag vaststellen.

Artikel 17. In dit artikel wordt de procedure voor aanvraag en toekenning van de subsidie geregeld. Het agentschap beschikt over een termijn van één maand vanaf ontvangst van de subsidieaanvraag om een beslissing te nemen over de ontvankelijkheid van het dossier. Daarna beschikt de minister over een termijn van drie maanden om een beslissing te nemen over de toekenning van een subsidie.

Artikel 18. Dit artikel regelt de uitbetaling van het jaarlijkse subsidiebedrag.

Voor elk werkingsjaar dat niet het laatste werkingsjaar van de subsidiëringsperiode van een project is, betaalt het agentschap het subsidiebedrag in één schijf uit. Voor het eerste werkingsjaar gebeurt die uitbetaling in de eerste maand van dat werkingsjaar. Voor het tweede werkingsjaar vindt de uitbetaling plaats na de beoordeling van de verslagen van de stuurgroepvergaderingen over het eerste werkingsjaar.

Voor het laatste werkingsjaar van de subsidiëringsperiode van een project betaalt het agentschap het subsidiebedrag in twee schijven uit: een voorschot van 70% en een saldo van 30%. Het voorschot wordt uitbetaald na de beoordeling van de verslagen van de stuurgroepvergaderingen over het voorgaande werkingsjaar. Het saldo wordt uitbetaald na de beoordeling van de verslagen van de stuurgroepvergaderingen over het laatste werkingsjaar.

Op basis van de beoordeling van de verslagen van de stuurgroepvergaderingen over een bepaald werkingsjaar kan het agentschap beslissen om het subsidiebedrag voor dat werkingsjaar te verminderen of volledig terug te vorderen. In voorkomend geval kan het onterecht uitbetaalde bedrag in mindering gebracht worden van het subsidiebedrag voor het volgende werkingsjaar.

Hoofdstuk 4. Uitvoering en opvolging van de projecten

Artikel 19. Projecten worden begeleid en ondersteund door een stuurgroep waarin elke deelnemende gemeente is vertegenwoordigd. Vanuit elke deelnemende gemeente neemt minstens een lid van de gemeenteraad of het college van burgemeester en schepenen deel. De stuurgroep komt minstens tweemaal per regulier werkingsjaar samen. In het geval van een onvolledig werkingsjaar volstaat één bijeenkomst van de stuurgroep. Van elke vergadering van de stuurgroep wordt een verslag opgemaakt. De verslagen van de stuurgroep van een werkingsjaar gelden als rapportering over de lopende subsidiëringsperiode.

Artikel 20. Dit artikel bepaalt dat de projectuitvoerder ertoe gehouden is de subsidie uitsluitend aan te wenden voor de financiering van de door het Vlaamse Gewest goedgekeurde activiteiten.

Artikel 21. Elke gebeurtenis of omstandigheid die een belangrijke invloed heeft op de zorgvuldige en ononderbroken uitvoering van het project, dient onmiddellijk aan het agentschap Wonen-Vlaanderen gemeld te worden..

Artikel 22. Als Wonen-Vlaanderen vaststelt dat de doelstellingen die met het project worden nagestreefd in het gedrang komen, kan het agentschap het project bijsturen, en *in extremis* ook stopzetten. Het kan daarvoor als waarnemer aanwezig zijn op een lokaal woonoverleg in een van de deelnemende gemeenten, en/of op de stuurgroepvergadering. Het agentschap kan ook zelf een woonoverleg of stuurgroepvergadering bijeenroepen. Van het woonoverleg en de stuurgroepvergadering wordt een verslag opgemaakt.

Hoofdstuk 5. Slotbepalingen

Artikel 23. Met dit artikel wordt het besluit van 21 september 2007 opgeheven.

Artikel 24. Het besluit van 21 september 2007 blijft nog van toepassing voor projecten waaraan een subsidie op basis van dat besluit wordt verleend:

- voor de duur van een lopende subsidiëringsperiode, tot en met de beslissing van het agentschap over het financieel verslag en het activiteitenverslag over het laatste werkingsjaar;
- uiterlijk op 30 september 2016 wordt een subsidieaanvraag voor een volgende subsidiëringsperiode ingediend voor een project waarvan de subsidiëringsperiode eindigt op 31 december 2016. Het gaat om de volgende projecten: Wonen langs Dijle en Nete; Wonen aan de Demer; Woonfocus; Aangenaam Wonen in Nieuwerkerken en Sint-Truiden; Goed Wonen in Nevele en Wachtebeke.

Artikel 25. Dit artikel regelt de wijziging van het werkingsgebied van het project. Een gemeente kan na het verstrijken van een subsidiëringsperiode op basis van het besluit van 21 september 2007 uit een project stappen en vervolgens toetreden tot een project waarvoor een subsidieaanvraag wordt ingediend volgens dit besluit. Een gemeente kan er ook voor opteren om tijdens een subsidiëringsperiode uit een project te stappen. In dat geval gelden een aantal voorwaarden, die worden overgenomen uit artikel 22/2 van het besluit van 21 september 2007:

- de andere deelnemende gemeenten van het project waaruit de gemeente treedt, gaan akkoord;
- door de toetreding ontstaat een (groter) aaneengrenzend werkingsgebied bij het nieuwe of andere project.

Artikel 26. Er wordt een afwijkingsregeling voorzien voor projecten waarvan:

- de derde subsidiëringsperiode overeenkomstig het besluit van 21 september 2007 eindigt op 31 december 2016 en waarvan de geplande startdatum van de subsidiëringsperiode overeenkomstig dit besluit 1 januari 2017 is. Het gaat om het project Regionaal woonbeleid Noord-West Brabant en om de projecten, vermeld in artikel 24, 2°. Zij kunnen hun subsidieaanvraag geen zes maanden voor de geplande startdatum indienen. Om die reden krijgen zij de tijd tot 30 september 2016.

- de subsidiëringsperiode overeenkomstig het besluit van 21 september 2007 eindigt op 31 maart 2017 en waarvan de geplande startdatum van de subsidiëringsperiode overeenkomstig dit besluit 1 april 2017 is. Het gaat om de volgende projecten: Wonen tussen Dijle en Velp; Intergemeentelijke woonwijzer. Zij krijgen de tijd tot 31 december 2016 om hun subsidieaanvraag in te dienen. Op die manier kunnen zij het noodzakelijke verkennend overleg met het agentschap organiseren en de nodige gesprekken voeren in functie van de indiening van de subsidieaanvraag.

- de subsidiëringsperiode overeenkomstig het besluit van 21 september 2007 eindigt op 30 april 2017 en waarvan de geplande startdatum van de subsidiëringsperiode overeenkomstig dit besluit 1 mei 2017 is. Het gaat om de volgende projecten: Wonen in Rivierenland; Wonen in de Zuidrand. . Zij krijgen de tijd tot 31 december 2016 om hun subsidieaanvraag in te dienen. Op die manier kunnen zij het noodzakelijke verkennend overleg met het agentschap organiseren en de nodige gesprekken voeren in functie van de indiening van de subsidieaanvraag.

Artikel 27. Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Op basis van het besluit van 21 september 2007 kan een Vlaamse subsidie toegekend worden van 60% van de subsidiabele personeelsinzet voor een subsidiëringsperiode van drie jaar, die maximaal tweemaal voor eenzelfde duur hernieuwd kan worden. Voor de derde subsidiëringsperiode bedraagt het subsidiepercentage nog 30%.

Het ontwerpbesluit voorziet in een nieuwe berekeningswijze voor de subsidie van intergemeentelijke projecten ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid voor de periode 2017-2019. De reële personeelskosten worden niet meer gebruikt als basis voor de subsidie. Er zal gewerkt worden met een puntensysteem voor zowel de basissubsidie als de aanvullende subsidie. Eén subsidiepunt stemt overeen met 10.000 euro, wat dan weer overeenkomt met 36% van de personeelskost voor een halve VTE op basis van een gemiddelde bruto personeelskost van 55.000 euro op jaarbasis.

Op basis van het voorstel van berekeningswijze van de basissubsidie in artikel 12 is een raming opgemaakt van het benodigde vastleggingskrediet voor de periode 2017-2018-2019. Daarbij is uitgegaan van een maximaal scenario, waarbij elk project dat gesubsidieerd wordt volgens het besluit van 21 september 2007 ook een subsidie krijgt volgens de nieuwe regeling van het ontwerpbesluit, en waarbij de aanvullende subsidie van elk project even groot is als de

basissubsidie. Er wordt wel benadrukt dat het opnemen van aanvullende activiteiten facultatief is, en dat de aanvullende subsidie ook een kleiner percentage van de basissubsidie kan uitmaken. In 2016 zal wellicht een subsidie worden vastgelegd voor zes projecten die op 1 januari 2017 van start gaan.

Aantal projecten	VAK	Basissubsidie (euro)	Aanvullende subsidie (euro)	TOTAAL
6	2016	1.230.000	1.230.000	2.460.000
15	2017	2.437.500	2.437.500	4.875.000
19	2018	1.729.167	1.729.167	3.458.333
1	2019	60.000	60.000	120.000
41		5.456.667	5.456.667	10.913.333

In de raming kon logischerwijze geen rekening gehouden worden met subsidieaanvragen voor nieuwe projecten, die geen subsidie krijgen volgens het besluit van 21 september 2007. Daarvoor dient een budgettaire marge te worden voorzien. Voorzichtigheidshalve kan die marge geraamd worden op 10%.

Begrotingsartikel NE0-1NEC2AL-WT – werking en toelagen - ondersteuning van het lokaal woonbeleid

Het huidige budget van 5.290.000 euro (VAK) volstaat om de subsidiëring van de projecten volgens de nieuwe regeling van het ontwerpbesluit rond te krijgen.

De Inspectie van Financiën verleende op 8 maart 2016 een gunstig advies, binnen de beschikbare kredieten, met referentie KDW/MVW/16/0047.

In wat volgt, wordt een replek gegeven op de overwegingen van de Inspectie van Financiën:

a) IF merkt op dat er meer nadruk gelegd zou kunnen worden op het feit dat het aangewezen is dat een project in een aaneengesloten werkgebied wordt uitgevoerd (nu enkel voorzien in artikel 25).

In het besluit van 21 september 2007 is een (groter) aaneengrenzend werkingsgebied enkel een voorwaarde bij wijzigingen van het werkingsgebied. In geval van een open oproep was het aaneengesloten karakter van het werkingsgebied een voorrangscriterium. Aangezien het de bedoeling is om projecten die momenteel gesubsidieerd worden volgens het besluit van 21 september 2007 de kans te geven een doorstart te maken in de nieuwe subsidieregeling, is het niet aangewezen om de toetredingsvoorwaarden te verstrengen.

b) IF vraagt of er een aanpassing gebeurt van het subsidiebedrag bij wijzigingen van het werkingsgebied.

Het ontwerpbesluit omvat een tijdelijke subsidieregeling met slechts één subsidieperiode die afloopt op 31 december 2019. Tijdens deze subsidieperiode is geen wijziging van het werkingsgebied mogelijk. Artikel 25 heeft betrekking op de wijziging van het werkingsgebied van projecten die momenteel gesubsidieerd worden volgens het besluit van 21 september 2007. Beide besluiten hebben een verschillende subsidieberekingswijze.

c) IF geeft aan dat de wijze waarop de subsidiepunten worden toegekend (voor de basissubsidie), in grote lijnen aansluit bij het bestaande systeem en dat de aanpassingen doordacht lijken, op één aspect na (zie hierna, punt e).

d) IF vindt het niet aangewezen dat een samenwerkingsverband met gemeenten die in het verleden niet hebben deelgenomen aan een IGS, een toeslag kan bekomen.

Dat is nochtans een legitieme beleidskeuze. Een van de betrachtingen van de nieuwe subsidieregeling is immers het aantal 'witte gemeenten' op de IGS-kaart van Vlaanderen zo veel mogelijk verminderen. Ook het onderzoeksrapport van het Steunpunt Wonen, "Het lokaal woonbeleid op (de) kaart!", bevat een aanbeveling daarover. In die zin is een stimulans voor gemeenten zonder IGS-verleden om toe te treden tot een IGS-project gerechtvaardigd. Voor die gemeenten zullen immers bijkomende inspanningen gedaan moeten worden.

e) IF is van mening dat een "absolute" delegatie aan de minister voor wat de berekening van de aanvullende subsidie betreft, vanuit juridisch standpunt vragen oproept, te meer omdat de aanvullende subsidie zelfs gelijk kan zijn aan de basissubsidie. De initiatiefnemers kunnen bovendien andere activiteiten voorstellen waaraan aparte subsidiepunten moeten worden toegekend. Tevens is sprake van "vernieuwende of experimentele projecten" die dienen gequoteerd te worden, waardoor in het ontwerpbesluit volgens IF een facultatieve subsidieregeling wordt geïntegreerd.

De regeling m.b.t. de aanvullende activiteiten heeft tot doel de initiatiefnemers van IGS-projecten – en de deelnemende gemeenten – een grotere autonomie te geven om binnen het project in te spelen op de lokale huisvestingssituatie en een daarop afgestemd takenpakket uit te werken. Opname in het ontwerpbesluit van een lijst van mogelijke aanvullende activiteiten is in die zin niet aangewezen. In het besluit van 21 september 2007 is eveneens voorzien in de mogelijkheid voor initiatiefnemers om facultatieve activiteiten te formuleren.

De aanvullende activiteiten dienen in de regel te kaderen in de vier doelstellingen van artikel 5, §1, van het ontwerpbesluit. Dat beperkt uiteraard de keuzevrijheid voor de initiatiefnemer. Wel is voorzien in de mogelijkheid om één of twee vernieuwende of experimentele activiteiten in het activiteitenpakket op te nemen. Voor die activiteiten volstaat het dat ze passen binnen de doelstellingen van het Vlaamse woonbeleid. Op die manier is er binnen de projecten ruimte voor creatieve inbreng, nieuwe instrumenten, of kan bv. worden ingespeeld op nieuwe regelgeving. Dit heeft niet tot gevolg dat voor die activiteiten een facultatieve subsidieregeling wordt ingevoerd. De activiteiten in kwestie staan niet op zich als aparte projecten, maar maken deel uit van het totale takenpakket van een IGS-project. Hun gewicht in dat takenpakket zal relatief beperkt uitvallen, wat naar rato gewaardeerd zal worden.

Om tegemoet te komen aan de bedenking van IF m.b.t. de "absolute" delegatie aan de minister wordt voorgesteld dat de niet-limitatieve lijst van aanvullende activiteiten wordt vastgesteld na mededeling aan de Vlaamse regering.

f) IF vraagt of de vereiste dat de IGS-coördinator "voor zijn andere taken niet in dienst is van een van de deelnemende gemeenten" overeenstemt met een vorm van opgelegde "outsourcing".

Voor de meeste projecten wordt een voltijdse projectcoördinator ingezet, waardoor de voorwaarde slechts voor een beperkt aantal projecten van toepassing kan zijn. Van outsourcing naar de private sector is bij de huidige projecten nauwelijks of niet sprake. Voor zover de projectcoördinator geen gemeenteambtenaar is, betreft het een medewerker van een dienstverlenende intergemeentelijke vereniging of van een vzw in de sector van het samenlevingsopbouwwerk.

g) IF geeft aan dat de vereenvoudiging van de subsidieaanvraag voor wat de verplichte activiteiten betreft, mogelijk een budgettaire weerslag heeft.

h) IF merkt op dat in de ontwerpnota aan de Vlaamse regering staat dat de subsidie kan worden stopgezet op basis van de verslagen van de stuurgroepvergaderingen, maar dat dit niet met

zoveel woorden in het ontwerpbesluit staat (maar de voorschottenregeling laat het technisch wel toe).

Dit wordt verduidelijkt in artikel 22 van het ontwerpbesluit.

IF geeft aan dat budgettair er zich bij gelijk aantal projecten geen probleem lijkt te stellen. Zij wijst er wel op dat naar het zich laat aanzien het aantal subsidieaanvragen normaliter zal stijgen vermits de aanvraagprocedure sterk vereenvoudigd wordt zodat de toegang tot de subsidieregeling wordt vergemakkelijkt. Wat het VEK betreft, geeft IF aan dat er ten opzichte van het besluit van 21 september 2007 een versnelling is van de uitgaven tijdens het eerste begrotingsjaar (nu: 40% voorschot eerste maand van het werkingsjaar; 40% voorschot zesde maand; voorstel: 100% voorschot eerste maand).

Het begrotingsakkoord werd aangevraagd op 9 maart 2016.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorliggende ontwerp van besluit heeft een impact op de lokale besturen.

1 personeel:

Op basis van de ervaringen met de lopende projecten kan worden gesteld dat dergelijke projecten worden uitgevoerd door de uitvoerder van het project met eigen personeelsleden en/of met gemeenteambtenaren. Als voor de uitvoering van de projecten personeelsleden van de deelnemende gemeenten worden ingezet, dan maakt dit deel uit van de subsidieaanvraag waartoe elke deelnemende gemeente zich van tevoren engageert via een gemeenteraadsbesluit.

2 werkingsuitgaven:

De personeels- en werkingskosten van het projecten worden grotendeels gefinancierd met gemeentelijke bijdragen, een provinciale subsidie en de Vlaamse subsidie.

3 investeringen en schulden:

Het voorstel heeft geen investeringen als gevolg.

4 ontvangsten:

Het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten.

5 conclusie:

Het voorstel heeft een weerslag op de lokale besturen, voor wat het personeel en de werkingsuitgaven betreft.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het bijgaande ontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand en het personeelsbudget van de Vlaamse overheid.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2016/88 van 9 maart 2016.

Op basis van het proportionaliteitsbeginsel (zie Leidraad Reguleringsimpactanalyse) wordt een RIA niet nodig geacht. Er wordt immers voorzien in een tijdelijke overgangsregeling tot 31 december 2019. De effecten van de inhoudelijke aanpassingen zijn immers beperkt. Projecten die gesubsidieerd worden volgens het besluit van 21 september 2007 kunnen zonder al te veel problemen een doorstart maken in de nieuwe regeling volgens het ontwerpbesluit. De aanvraagprocedure blijft grotendeels dezelfde; de subsidiëringsgraad van de projecten blijft ongeveer gelijk. Voor de periode vanaf 2020 zal een nieuwe, veralgemeende regeling worden opgemaakt, die geïntegreerd zal worden in een BVR Lokaal Woonbeleid. Het laat zich uitschijnen dat daarvoor wel degelijk een RIA zal moeten worden opgemaakt.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende subsidiëring van intergemeentelijke projecten ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid;
- 2° de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding:
 - 2.1. te gelasten over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering, vermeld in punt 1°, het advies in te winnen van de Vlaamse Woonraad met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen;
 - 2.2. te machtigen te beoordelen of voornoemd advies aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd tekst,
 - 2.3. te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemd advies geen aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en
Armoedebestrijding,

Liesbeth HOMANS

Bijlagen:

- het principieel goed te keuren ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering
- het advies van de Inspectie van Financiën
- het begrotingsakkoord